בְּאֵר הַגּוֹלָה עד: הַלָּכוֹת יוֹם הַכִּפּוּרִים סִימָן תרט תרי

תרט הַטְמָנַת חַמִּין בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א טור.

א (א) א[מַתְנִי׳] **לְהַטְמִין חַמִּין מֵעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים לְמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים.** הַגָּהּ: (ב) א[וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ג) שֶׁאֵין לְהַטְמִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים (עיין בטור), וְכֵן הַמִּנְהָג בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ (מהרי״ל (מנהגים)):

תרי הַדְלָקַת נֵרוֹת בְּיוֹם כִּפּוּר. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א משְׁנָה פְּסָחִים נ״ג (ע״ב). ב בְּרַיְיתָא פְּסָחִים שָׁם וּכְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר וּכְפָרוּשׁ הָרַמְבַּ״ם (שביתת העשור פ״ג ה״י). ג טור בְּשֵׁם אֲבִיו הָרֹא״שׁ. ד מִשְׁנָה שָׁם בְּפִסְחִים. ה טור וְכֵן כָּתַב הָרֹא״שׁ בְּיוֹמָא (פ״ח סי׳ ט).

א (א) א[מָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִים לְהַדְלִיק נֵר (ב) בְּלֵיל יוֹם הַכִּפּוּרִים, (ג) מַדְלִיקִין, מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק, אֵין מַדְלִיקִין. (וְאִם יֵשׁ לוֹ נֵר בַּבַּיִת, (ד) חַיָּב לְהַדְלִיק בַּחֲדַר שֶׁשּׁוֹכֵב שָׁם כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי תַּשְׁמִישׁ עִם אִשְׁתּוֹ, מֵאַחַר שֶׁרוֹאֶה אוֹתָהּ (ה) אֵצֶל הַנֵּר שֶׁבְּבֵיתוֹ) (מהרי״ל (מנהגים)). ב[וְאִם חָל לִהְיוֹת **בְּשַׁבָּת, חַיָּבִין הַכֹּל לְהַדְלִיק.** הַגָּהּ: וּמְבָרְכִין, לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים: **ב** ג[יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (ו) שֶׁמְּבָרֵךְ **עַל הַדְלָקַת נֵר יוֹם הַכִּפּוּרִים.** הַגָּהּ: (ז) וְכֵן הַמִּנְהָג בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ: **ג** (ח) ד[**בְּכָל מָקוֹם מַדְלִיקִין בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וּבְמִבְוֹאוֹת הָאֲפֵלִים וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִים:** **ד** (ט) ה[**נוֹהֲגִים בְּכָל מָקוֹם לְהַרְבּוֹת נֵרוֹת בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וּלְהַצִּיעַ בְּגָדִים נָאִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת.** הַגָּהּ: וְנוֹהֲגִים (י) שֶׁכָּל אִישׁ גָּדוֹל (יא) אוֹ (יב) קָטָן עוֹשִׂין לוֹ נֵר (מרדכי (סוף מסכת) ומהר״י ווייל (סוף קונט)), גַּם נֵר נְשָׁמָה (יב) לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ שֶׁמֵּתוּ (כל בו (סוף סח)), וְכֵן נָכוֹן וְכֵן כָּתְבוּ מִקְצָת רַבָּנָתָא. וְאִם כָּבוּ נֵרוֹת אֵלּוּ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ג) **מַדְלִיקִין.** שֶׁמִּכִּין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים לְחל. וְעַיֵּן רַדְבַּ״ז (ח״ד) סִימָן ל״א: **ד** (ט) **נוֹהֲגִים.** וְעַכְשָׁו אֵין עוֹשִׂין נֵר, אֶלָּא הַנְּשׁוּי. וְטַעַם הַנֵּרוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה (נגמרה) [נִגְמְרָה] בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁקָּרוּי נֵר. מַהֲרִי״ל וְוַיְיל (סי׳ קצא) (מנהגים). וּמַהֲרִי״ל כָּתַב שֶׁהֵן כְּנֶגֶד אַבְרֵיהֶם שֶׁל אָדָם אוֹ כְּנֶגֶד מִצְוַת עֲשֵׂה, וּלְאַלּוּ הַטְּעָמִים אֵין לַעֲשׂוֹת נֵר לְאִשָּׁה, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג). וְעַיֵּן סִימָן קנ״ד סָעִיף י״א אֵיזֶה נֵר רָאוּי לְבֵית הַכְּנֶסֶת. וּבְיַלְקוּט שׁוֹפְטִים (ילקוט שמעוני רמז מב) אִיתָא לַעֲשׂוֹת פְּתִילוֹת עֲבוֹת כְּדֵי לְהַרְבּוֹת אוֹרָן, מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה):

דְּמֻרְבִּים זֶרַע. כָּתַב (הַבַּ״ח) [הַסֵּפֶר חֲסִידִים (סי׳ תשסט)] אִם אָכַל אֲכִילָה גַּסָּה וְקָשָׁה לוֹ, לֹא יִתֵּן אֲצָבָעוֹ לְפִיו לְהָקִיא, וְאִם בְּעַל קָרְחוֹ יָקִיא, יְהֵרֵה שֶׁלֹּא יַבְלִיעַ הַקִּיאָה. כָּתַב מַהֲרַ״י וְוַיְיל (סי׳ קצא) שֶׁלֹּא יִשְׁתַּכֵּר בְּסְעוּדָה הַמַּפְסֶקֶת וְלֹא יֹאכַל אֲכִילָה גַּסָּה, עַיֵּן שָׁלֵ״ה (דרך החיים תו״מ סי׳ כב). וְכָתַב סֵפֶר חֲסִידִים (שם), וְלֹא יֹאכַל שֶׁמַּשְׁמִין מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲלָה גֵּרָה. מַהֲרִי״ל (שם) רָאָה מַרְבּוֹתָיו שֶׁאָכְלוּ פְּרֵי עֲרֻךְ עֲפַ״ל, שֶׁמְּקָרֵר, וְנִתְנוּהוּ בְּמַיִם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) **מֻתָּר וְכוּ׳.** שֶׁמֻּחָל לְחל הוּא מִכֵּן: (ב) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֵין לְהַטְמִין.** שֶׁנִּרְאֶה (ג) דְּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים מִתְבַּשֵּׁל בְּתַנּוּר לְצֹרֶךְ חל, וְזֶה אֵין נָכוֹן, (ד) וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר קֹדֶם חֲצוֹת (ג) אֵין לַעֲשׂוֹת הַטְמָנָה זוֹ. (ד) וּבְכָל גַּוָּנֵי אִם עָבַר וְהִטְמִין אֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין בְּמוֹצָאֵי יוֹם כִּפּוּר כְּדֵי שֶׁיֵּעָשֶׂה:

א (א) **מָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִים לְהַדְלִיק וְכוּ׳.** וּשְׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת (ה) נִתְכַּוְּנוּ לְדָבָר אֶחָד דְּהֵינוּ לְבַטֵּל תַּשְׁמִישׁ, דְּהַמַּדְלִיק כַּוָּנָתוֹ שֶׁאָסוּר לְשַׁמֵּשׁ נֶגֶד אוֹר הַנֵּר, וּמַאן דְּלָא מַדְלִיק כַּוָּנָתוֹ שֶׁלֹּא יִרְאֶה אוֹתָהּ וְיִתְאַוֶּה לָהּ וְיוּכַל לָבוֹא לִידֵי תַּשְׁמִישׁ. (ג) וַאֲפִלּוּ הִיא נִדָּה דְּאָסוּר לוֹ בְּלָאו הָכִי לְבוֹא עָלֶיהָ, מִכָּל מָקוֹם מִידֵי הִרְהוּר לֹא יָצָא וְיַבְטֵל מַחֲשַׁבְתּוֹ הַטְּהוֹרָה בְּיוֹם זֶה: **ב** (ב) **בְּלֵילֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים.** אַף בַּחֲדַר מִשְׁכָּבוֹ. וּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק (ג) הַיְנוּ אַף בַּבַּיִת אֵין מַדְלִיקִין: **ג** (ג) **מַדְלִיקִין.** אֶמְרִינַן בִּירוּשַׁלְמִי דְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַדְלִיק חֲשִׁיבָא טְפֵי, וְנַפְקָא מִנָּהּ לְעִיר חֲדָשָׁה שֶׁרָאוּי לִנְהֹג כֵּן [פְּרִי חָדָשׁ]: (ד) **חַיָּב לְהַדְלִיק וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק: (ה) **אֵצֶל הַנֵּר שֶׁבְּבֵיתוֹ.** הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) מְיַשֵּׁב הַמִּנְהָג שֶׁאֵין נוֹהֲגִין כֵּן, וְכָתַב דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְהַחְמִיר. אָכֵן בְּאִשְׁתּוֹ כְּשֶׁהִיא נִדָּה דְּבְלָאו הָכִי אָסוּר לָבוֹא עָלֶיהָ, וְכָתַב מַהֲרִי״ל דְּאֵין לְהַקֵּל כְּשֶׁמַּדְלִיק בַּשַּׁלְחָן

ב (ו) **שֶׁמְּבָרֵךְ וְכוּ׳.** הַיְנוּ בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין לְהַדְלִיק, שׁוּב מְמִילָא הָוֵי לֵיהּ חִיּוּבָא עָלָיו לְהַדְלִיק מִשּׁוּם שָׁלוֹם בַּיִת כְּמוֹ בְּשַׁבָּת: (ז) **וְכֵן הַמִּנְהָג וְכוּ׳.** דְּהֵינוּ שֶׁנּוֹהֲגִין (ה) לְבָרֵךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים: **ג** (ח) **בְּכָל מָקוֹם מַדְלִיקִין בְּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת וְכוּ׳.** וּבְכָל אֵלּוּ (ו) אֵין לְבָרֵךְ לְכֻלֵּי עָלְמָא דְּאֵין כָּאן מִשּׁוּם שָׁלוֹם בַּיִת: **ד** (ט) **נוֹהֲגִין בְּכָל מָקוֹם וְכוּ׳.** דִּדְרָשִׁינַן (ז) לִקְדוֹשׁ ה׳ מְכֻבָּד׳ (ישעיה נח יג) זֶה יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְכֵינָן דְּאֵין לְכַבְּדוֹ בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה בְּכִסּוּת נְקִיָּה, וְנֵרוֹת הָוֵי גַּם כֵּן כְּבוֹד הַיּוֹם דִּכְתִיב (שם כד טו) ׳עַל כֵּן בָּאֵרִים כַּבְּדוּ ה״ ומִתַּרְגְּמִינַן בְּפַנְּסָיָא יַקִּרוּ ה׳. וְאֵין מְקַבְּלִין שַׁעֲוָה מִמּוֹמָר לְעַכּוּ״ם שֶׁנִּתַּן נְדָבָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן קנ״ד סָעִיף י״א בְּהַגָּ״ה, עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק מח). וְאִם יֵשׁ חֲשַׁשׁ אֵיבָה וְכָל שֶׁכֵּן שַׂר, מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ, וְצָרִיךְ עִיּוּן [פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ב)]: (י) **שֶׁכָּל אִישׁ.** וְאֵין לַעֲשׂוֹת נֵר לְאִשָּׁה עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) הַטַּעַם: (יא) **אוֹ קָטָן.** וְעַכְשָׁו אֵין עוֹשִׂין נֵרוֹת אֶלָּא לְנָשׁוּי. בְּיַלְקוּט שׁוֹפְטִים (ילקוט שמעוני רמז מב) אִיתָא לַעֲשׂוֹת פְּתִילוֹת עֲבוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כְּדֵי לְהַרְבּוֹת אוֹרָן [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה)]: (יב) **לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ.** לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם, וּמִשְׁמָע מִלְּשׁוֹן זֶה דְּסַגִּי בְּנֵר אֶחָד. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם (הָרַב בְּנְיָמִין זְאֵב) [הָרַב בִּנְיָמִין זְאֵב] (סי׳ רטז), וְעַיֵּן שַׁבָּת דַּף י״ח עַמּוּד א׳ וְצָרִיךְ עִיּוּן, וְאוּלַי מִשּׁוּם דְּבַעֲשָׂרָת יְמֵי תְּשׁוּבָה יֵשׁ לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בְּדָבָר הַמֻּתָּר מִדִּינָא. וְעוֹד כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים טַעַם מִשּׁוּם דִּמְחָתֵי כִּרְעָבְתָּנוּתָא: (ג) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א). **וּלְאַחַר חֲצוֹת אָסוּר דְּאִיסּוּרָא נָמֵי אִיכָּא** [בַּ״ח (סי״א)] עַיֵּן שָׁם, וְהָעִתִּיקוֹ הַפְּרִי מְגַדִּים]. **וְהִנֵּה בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים** (דיני הטמנה ס״א) **כָּתַב, וְדַוְקָא אִם מַטְמִין מַאֲכָלִים לְצֹרֶךְ אֲכִילָה שֶׁל מוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים, אֲבָל אִם מַטְמִין בְּתַנּוּר דְּבָרִים שֶׁאֵינָן לְצֹרֶךְ אֲכִילָה שֶׁל מוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים, כְּגוֹן בְּמִדִּינוֹת שֶׁעוֹשִׂין הָפָאוּוִירִדְ״ע וְעוֹשִׂין הַרְבֵּה בְּפַעַם אַחַת שֶׁצָּרִיךְ עַל זְמַן רַב, וְשׁוֹרֵף פִּי הַתַּנּוּר בְּטִיט, מֻתָּר לְהַטְמִין בְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּתַנּוּר שֶׁיִּתְבַּשֵּׁל שָׁם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וַאֲפִלּוּ אַחַר חֲצוֹת מֻתָּר,** מִידֵי דְּהָוֵי אֲפִלְאוֹת שֶׁמֻּתָּר לַעֲשׂוֹתָן בְּעֶרֶב שַׁבָּת מִבְּעוֹד יוֹם וְנַעֲשִׂין מֵאֲלֵיהֶן בְּשַׁבָּת בְּמָקוֹם שֶׁאֵין חֻשָּׁשׁ שֶׁמָּא יִחְתֶּה, **וַאֲפִלּוּ אִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה בְּמוֹצָאֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים מֻתָּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכָל זֶה הוּא לְשִׁיטָתִיהּ** שֶׁכָּתַב טַעַם הָאִסּוּר מִשּׁוּם עֶגְמַת נֶפֶשׁ אוֹ מִשּׁוּם דִּמְחָתֵי כִּרְעָבְתָּנוּתָא, **אֲבָל לְטַעַם הַב״ח** בְּמֶה שֶׁאוֹסֵר אַחַר מִנְחָה עַיֵּן שָׁם, **גַּם בְּאֹפֶן זֶה אֵין נָכוֹן אִם לֹא קֹדֶם חֲצוֹת:** (ג) פְּרִי מְגַדִּים (שם): (ד) פְּרִי מְגַדִּים (שם): **א** (ם) גְּמָרָא (פסחים נג:): (ג) פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״א). וְהִנֵּה דִּבְרֵי הַטּ״ז (סק״א) כְּמוֹ

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] כתב בשו״ע הרב (ס״א): והלכה כסברא האחרונה [שמותר להטמין], מכל מקום נוהגין באלו המדינות להחמיר כסברא הראשונה. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״א) כתב שאותן מקומות שמדליקין צריכין לברך, שהרי יום הכיפורים מצוה להדליק בו נרות כמו בשבתות וימים טובים.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah